

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

34-ste jaargang nummer 4

december 2024

Intocht in Kanaän

door **Jb. Klein Haneveld, 1975**

(**Jozua 3, 4 en 5**)

Het volk Israël heeft zich op een drietal plaatsen bevonden. Allereerst in Egypte, vervolgens in de woestijn en daarna in het land Kanaän. In Egypte was het slavernij; in de woestijn was het volk wel verlost, maar genoot nog niet van een eigen land. In Kanaän was het wel strijd, maar was er ook overwinning en zegen.

Zo zijn er ook een drietal soorten mensen.

- 1) Mensen die nog in slavernij van zonde en wet leven.
- 2) Mensen die wel behouden zijn, maar liever in de woestijn blijven.
- 3) Mensen die wel strijd hebben, maar ook overwinning en overvloedige zegen.

Het boek Jozua is te verdelen in 3 delen:

- Intocht in het land Kanaän.
- Verovering van het land Kanaän.
- Verdeling van het land Kanaän.

Pas hierna had het volk Israël rust. De hoofdstukken 1 en 2 van dit Bijbelboek zijn een inleiding en een voorbereiding voor de intocht. Jozua wordt door de Heere bemoedigd om het volk Israël het beloofde land binnen te leiden, na Mozes' dood.

Mozes was een beeld van Christus in Zijn eerste komst in lijden en sterven, terwijl Jozua een beeld is van Christus als de opgestane en levende Heer. Mozes vertegenwoordigde de WET, die ons niet verder kan brengen.

Jozua vertegenwoordigt de GENADE.

Jozua 3

Het derde hoofdstuk van het boek Jozua, het begin van deze Bijbelstudie, zegt:

"Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israëls; en zij vernachtten aldaar, eer zij vertrokken." *Joz.3:1*

We lezen meerdere malen van Jozua dat hij vroeg opstaat. Dit spreekt ons van een grote ijver van Jozua voor de zaak van de Heer. Bij de Jordaan wordt overnacht. Naar aanleiding van deze Jordaan een drietal opmerkingen.

- 1) De betekenis van de Jordaan.
- 2) Het onderscheid tussen de Schelfzee en de Jordaan, waar gelijk gerichte wonderen plaats vonden.
- 3) De geestelijke betekenis van deze doortocht door de Jordaan en ook de profetische betekenis hiervan.

Typen uit het oude testament hebben een geestelijke betekenis, die voor ons van toepassing zijn. Zij zijn geschied ons tot voorbeeld, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben. ^{1Kor.10:6} Zij hebben echter ook een profetische betekenis en spreken van de eindtijd.

Kanaän is niet, zoals men wel denkt, een beeld van de hemel,

want in Kanaän werd nog strijd (denk aan Jericho) en zonde (denk aan Ai) gevonden. In de hemel is geen strijd en zonde meer.

Kanaän is een beeld van de volheid, die wij in Christus hebben.

Wij moeten ook duidelijk het verschil zien tussen de doortocht door de Schelfzee en die van de Jordaan. Bij de Schelfzee werd een einde gemaakt aan de slavernij van het volk Israël. Zij hadden toen de vijand achter zich en men spreekt van een "uittocht".

Bij de Jordaan wordt het volk in het land van belofte ingeleid en hadden zij de vijand vóór zich. Zo moet ook het geestelijk leven zijn. Eerst een "Schelfzee" ervaring, een uitleiding. Daarna of gelijktijdig een "Jordaan" ervaring, een "inleiding".

Bij het volk Israël lag tussen genoemde plaatsen een tijdsperiode van 40 jaar. Uit de praktijk blijkt dat vele christenen niet aan "de Jordaan" toekomen.

De "Schelfzee," spreekt van de dood van Christus op Golgotha. Hij stierf daar voor onze zonden en wij zijn daardoor verlost van straf en oordeel. De engel des verderfs ging de nacht tevoren door Egypteland, om alle eerstgeborenen te doden

en op grond van het Bloed van het Paaslam werden de wateren der Schelfzee geopend en werd Israëls verlossing een feit.

De "Jordaan" spreekt van een geheel ander aspect. Wij zijn met Christus gestorven en wij zijn met Hem opgestaan. Twee grote heilsfeiten, die wij steeds voor onze ogen des geloofs moeten houden en waaraan wij telkens weer moeten worden herinnerd. Een voorwaarde om een vruchtdragend leven te ervaren. Veel gelovigen worden door verkeerde voorlichting en valse prediking niet "over de Jordaan" gebracht. Enige teksten over dit onderwerp:

"Ik (Paulus) ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij."

Gal.2:20

Wij zijn Zijn Lichaam, Christus leeft in ons.

"Zijnde met Hem begraven in de doop, in welchen gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft." Kol.2:12

"Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenk de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn." Kol.3:1

Wanneer de geest is wedergebo- ren, dan is het contact met God

hersteld en kan men ook de dingen bedenken, die boven zijn.

"Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat ge- lijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden." Rom.6:4

Door de Heilige Geest gedoopt in Christus, zijn wij der zonden en der wereld gestorven. Deze vernieuwing des levens is begonnen op de dag van de wedergeboorte.

Samengevat: Toen we in Christus geloofden, werden we een nieuwe schepping en werden Christus' dood en opstanding ons deel. We kunnen en moeten leven uit een volbracht werk.

Het land Kanaän in het boek Jo- zua is een type van de "hemelse (dingen)". Deze "hemelse dingen" genoemd in Ef.1:3 (letterlijk: het hemelse) zijn voor de christenen, wat Kanaän voor de Israëlieten was, namelijk een plaats van strijd, maar ook van overwinning en overvloedige zegen.

Het is een wonderbaar feit, dat wij in Christus overgezet zijn in een nieuw rijk, in een nieuwe wereld, in een wereld van de "Geest", ter onderscheiding van de stoffelijke

wereld. In deze geestelijke wereld neemt Christus de eerste en alles-overheersende plaats in. Deze plaats delen wij met Hem; want wij zijn "met Hem opgewekt en met Hem gezet in het hemelse". ^{Ef.2:6} Hier wordt niet gesproken over een toekomstige zegen in de hemel, maar over een tegenwoordige zegen, die wij in Christus bezitten en die wij hier en nu kunnen genieten en beleven.

De geestelijke zegeningen, die in Christus ons deel zijn, moeten wij ons persoonlijk toe-eigenen door het geloof. Zij worden door ons praktisch beleefd en ervaren, als wij in Christus blijven.

Alle aardse zegeningen, die God aan het volk Israël beloofd had, lagen voor hen opgesloten in het land Kanaän. De Heere had hen dit land gegeven; ^{Joz.1:2} maar zij moesten het door het geloof in bezit nemen en hun "voetsool er op zetten" ^{Joz.1:3} om deze aardse zegeningen te kunnen ervaren en er van te kunnen genieten. In het land hadden zij overwinning, rijkdom en zegen; buiten het land hadden zij slechts nederlaag, armoede en honger.

Zo liggen ook alle geestelijke zegeningen, die God aan de Gemeente heeft beloofd, voor ons opgesloten in Christus in het hemelse. Maar

wij moeten eveneens door het geloof deze geestelijke zegeningen in bezit nemen en de voet er op zetten, om ze te kunnen ervaren en er van te kunnen genieten.

In Christus zijn wij gezegend met elke geestelijke zegening; buiten Christus hebben wij niets.

Hoofdstuk 3 van het Bijbelboek Jozua verhaalt ons van de doortocht van het volk Israël door de Jordaan. Het volk moest de ARK, de tegenwoordigheid (de inwoning) van de Naam van God onder Zijn volk Israël ^{Deut.12:11} blijven volgen, doch er moest een afstand blijven van 2000 el tussen de Ark en het volk. Deze afstand moest er zijn, zodat het gehele volk de verrichtingen met de Ark kon gadeslaan. Ook wij dienen de Ark, Jezus Christus te blijven volgen en ons oog op Hem gericht te houden. Hoewel Christus Zich niet schaamt ons Zijn broeders te noemen ^{Heb.2:11} dienen wij toch afstand tot Hem te bewaren. Laten wij met eerbied spreken over Hem en Hem "HEERE Jezus Christus" noemen.

De afstand van 2000 el heeft een profetische betekenis. De Heere Jezus is 2000 jaar geleden aan het kruis gestorven en ging door de "doodsjordaan". En nu na 2000 jaar zal het volk Israël het land

weer binnengaan. Deze schijnbare onbelangrijke gegevens zijn toch van God ingegeven, trouwens al de Schrift is van God ingegeven. ^{2Tim.3:16} Opmerkelijk is dat de doortocht door de Schelfzee des nachts geschiedde en bij de Jordaan overdag. Bij de Schelfzee werden de wateren gekliefd en kon het volk tussen een dam van water doorgaan. ^{Ex.14:21} Bij de Jordaan werden de wateren afgesneden en kon het volk overtrekken. De wateren, die van bovenaf kwamen bleven op een hoop staan. ^{Joz.3:13}

Nadat het volk drie dagen aan de Jordaan was gelegerd ^{vers 2} geschiedde het, dat ^{vers 14 t/m 16} "het volk vertrok uit zijn tenten om over de Jordaan te gaan, zo droegen de priesters de Ark des verbonds voor het aangezicht des volks. En als zij, die de Ark droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren en de voeten der priesters, dragende de Ark, ingedoopt waren in het uiterste des waters, zo stonden de wateren die van boven afkwamen; zij rezen op een hoop."

Vervolgens:

"Maar de priesters die de Ark des verbonds droegen, stonden steevast op het droge in het midden van de Jordaan; en gans Israël ging over op het droge, totdat al

het volk geëindigd had door de Jordaan te trekken." ^{Joz.3:17}

De legering van het volk Israël voor de Jordaan gedurende drie dagen, zijn een duidelijke heenwijzing naar de drie dagen van Christus' dood en begrafenis.

De overvloeiende wateren van de Jordaan, die teruggedreven werden, wijzen op het vreselijk oordeel, dat teruggedreven is door Christus' zoendood.

In het midden van de Jordaan gekomen stonden de priesters met de Ark stil. De Ark, die op de schouders van de priesters rustte, was onafscheidelijk met deze priesters verbonden.

De Ark ging als Eerste de Jordaan over en kwam als Laatste op het droge aan de overzijde. Jezus Christus is ook de Eerste en de Laatste, de Alfa en de Omega. ^{Op.1:11} De eenheid van de Ark met de priesters, spreekt ons van de eenheid van Christus met Zijn gemeente.

Jozua 4

Het vierde hoofdstuk van het boek "Jozua" spreekt over de twee gedenktekenen, ieder gemaakt van twaalf stenen, uit de Jordaan meegenomen. De verzen 1 t/m 8 spreken over het eerste gedenkteken, vers 9 spreekt over het tweede ge-

denkteken. Vervolgens wordt over de doortocht van de Ark gesproken, terwijl het slot van het hoofdstuk spreekt over de herinnering aan bedoelde gedenktekenen. De Heere had Jozua geboden dat, nadat het volk over de Jordaan was getrokken, zij twaalf stenen uit de Jordaan zouden nemen van de plaats, waar de priesters met de Ark stonden. ^{Joz.4:3}

Deze twaalf stenen moesten als een gedenkteken worden geplaatst aan de overzijde van de doortocht, op de plaats, waar zou worden overnacht.

De priesters stonden tijdens de overtocht van het volk "steevast" in het midden van de Jordaan. Wanneer zij ontrouw waren geworden, had dit voor Israël een ramp betekend. Zij klemde zich vast aan de Ark, die hun door God op de schouders was gelegd. Zo moet ook elke dienstknecht van God gehoorzaam zijn aan de hem opgelegde taak. In de gehoorzaamheid van Jozua, als de overste leidsman en ook in die van de ambtslieden hing het heil en de zegen van het volk Israël in de toekomst af.

Jozua was gehoorzaam en het volk vreesde hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden. ^{Joz.4:14} Jozua is een type van Christus, onze over-

ste Leidsman. Die ons naar de overwinning voert.

"Jozua richtte ook twaalf stenen op midden in de Jordaan, ter standplaats van de voeten der priesters, die de Ark des verbonds droegen; en zij zijn daar tot op dezen dag." ^{Joz.4:9}

Dit laatste monument in de Jordaan werd weer overspoeld, toen het water weer ging vloeien. Alleen het oog des geloofs wist dat op die plaats een gedenkteken stond, in tegenstelling tot het gedenkteken aan de oever van de Jordaan aan de Kanaän zijde, Dit laatste gedenkteken stond er als een monument van de trouw en de macht van de God van Israël.

Wat is de typische betekenis van deze beide monumenten? Het antwoord is niet moeilijk.

De 12 stenen in het midden van de Jordaan zijn voor ons een herinnering aan het feit, dat wij met Christus gestorven zijn en ons daarom voor de zonde dood moeten houden. De Jordaan als rivier is een beeld van Christus' dood. De Jordaan (Hebreeuws: Jardeen=af dalen) ontspringt van een hoger gelegen gebergte aan de voet van de Hermon in het gebied van Dan en daalt af en loopt dan uit in de Dode zee. Ook de Heere Jezus is "afgedaald"

uit de hoogste Hemelen naar de benedenste delen der aarde. ^{Ef.4:9}

Het andere gedenkteken, de steenhoop aan de oever is voor ons een teken, dat wij met Christus levend gemaakt en opgewekt en in de Hemel zijn gezet.

"Omdat de wateren van de Jordaan zijn afgesneden geweest voor de Ark des verbonds des Heeren; als zij toog door de Jordaan, werden de wateren van de Jordaan afgesneden; zo zullen deze stenen de kinderen Israëls ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid." ^{Joz.4:7}

De gedachtenis kwam niet van het volk, maar God had het hun bevoelen,

"MET HEM GESTORVEN" en "MET HEM OPGESTAAN" zijn de twee grote heilsfeiten, die wij steeds voor onze ogen des geloofs moeten houden en waaraan wij telkens weer moeten worden herinnerd.

"Houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levend zijt in Christus Jezus onze Heere." ^{Rom.6:11}

Dit proces van dood en opstanding brengt ons in het land van zegen, rust, overvloed en leven. Er is geen andere weg het land Kanaän binnen te gaan, dan door de Jordaan. Geen andere weg dan via de gekruisigde en opgestane Heer.

Deze waarheden zijn soms moeilijk te verstaan, daar wij dagelijks met onze oude natuur worden geconfronteerd. We moeten niet luisteren naar onze bevinding, maar naar wat de BIJBEL ons te zeggen heeft.

Met de apostel Paulus zijn wij van oordeel, dat "indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn, en Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is." ^{2Kor.5:15}

In deze tekst wordt ons de Heere Jezus in twee posities getekend. Doordat Christus voor de gehele wereld stierf, is deze wereld voor God in Christus gestorven. Juridisch is met deze wereld afgerekend. De wereld ligt nu onder het vonnis en is dood voor God. Christus is voor ALLEN gestorven, opdat degenen die LEVEN (dat zijn de gelovigen) niet meer zichzelf (voor de wereld) zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is. Christus is gestorven voor de wereld, maar opgestaan voor de gelovigen!

Mozes is een beeld van de uittocht uit Egypte en Jozua is een beeld van de intocht in Kanaän. Mozes is een type van de gekruisigde Heer

en Jozua is een type van de opgestane en levende Heer. Indien wij dit aardse leven moeten beëindigen, voordat Christus op de wolken komt, zullen wij onze ogen opslaan in een geheel nieuw leven. Wat dan lichamelijke ervaring wordt, is nu reeds een geestelijke ervaring. We zijn met Hem gekruisigd, gestorven, begraven, opgewekt en gezet in de hemel. Dit is alleen door het oog des geloofs waar te nemen.

"De priesters nu, die de Ark droegen, stonden midden in de Jordaan, totdat alle ding VOLBRACHT was, hetwelk de Heere Jozua geboden had het volk aan te zeggen, naar al wat Mozes Jozua geboden had." *Joz.4:10*

De Heere Jezus heeft ook gewerkt totdat alles VOLBRACHT was. De Heere zegt in Zijn Hogepriesterlijk gebed: "Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen." *Joh.17:4*

"En het geschiedde als al het volk geëindigd had over te gaan, toen ging de Ark des Heeren over en de priesters voor het aangezicht des volks." *Joz.4:11*

Als laatste werd dus de Ark naar de overzijde gebracht. Een beeld van de opstanding. De Ark had de wateren des doods geweerd.

Vers 12 spreekt van de 2 1/2 stam,

te weten, de stammen Ruben en Gad, alsmede de halve stam van Manasse, die hun erfdeel hadden gekozen oostwaarts van de Jordaan, Het zijn typen van wereldgezinde gelovigen, zogenaamde "grensbewoners", die wel uit Egypte zijn gekomen, maar aan de verkeerde kant van de Jordaan zitten. Gelovigen, die zo nu en dan de heilswaarheden verstaan, maar er niet in gaan leven. Zij genieten niet van de rijkdom in Christus.

"Te dienzelven dage maakte de Heere Jozua groot voor de ogen van het ganse Israël." *Joz.4:14*

"Daarom heeft Hem (de Heere Jezus) ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is. Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders." *Fil.2:9; Rom.14:11*

Ook de "Gemeente" heeft een tweetal gedenktekenen, namelijk: DOOP en AVONDMAAL. De Doop wijst meer op onze begrafenis met Christus en het Avondmaal wijst op onze opstanding met Hem en op het nieuwe leven, dat alleen door Hem kan worden gevoed. Ondanks dat er nog veel werk verricht

moest worden in het te veroveren land, moest eerst een gedenkteken worden opgericht. Voordat de Heere Jezus ging lijden, stelde Hij eerst het "Avondmaal" in, als een gedachtenis. ^{Luk.22:19}
"DOET DAT TOT MIJN GEDACHTENIS."

Het volk Israël vergat echter steeds wat God voor hen had gedaan en werd ondankbaar.
Een tweetal aanhalingen:

"Zij hielden Gods verbond niet en weigerden te wandelen in Zijn wet." ^{Ps.78:10}

"Doch zij vergaten haast (snel) Zijn werken, zij verbeidden naar Zijn raad niet." ^{Ps.106:13}

Het gedenkteken van de 12 stenen aan de oever van de Jordaan heeft daar vermoedelijk nog gestaan ten tijde van Johannes de Doper. We lezen namelijk dat Johannes aan de Jordaan doopte en wel te Bethábara. ^{Joh.1:28} Deze naam houdt verband met "doorwaadbare plaats". Johannes zegt dan tot de daar aanwezige schare: "Ik zeg u, dat God zelfs uit DEZE STENEN Abraham kinderen kan verwekken." ^{Luk.3:8}

Zodra nu de Ark aan de overzijde was gebracht en de voetzolen der priesters op het droge ston-

den, keerden de wateren van de Jordaan weer op hun plaats, zoals voorheen.

"Het volk nu was de tiende der eerste maand uit de Jordaan opgeklimmen; zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho." ^{Joz.4:19}

De tiende van de eerste maand, dat is de maand Nisan, was dezelfde dag, waarop het volk Israël, bij de instelling van het Pascha, een gaaf mannelijk lam moest afzonderen en in bewaring moest houden tot de veertiende van die maand.

Jozua 5

Het 5de hoofdstuk van het Bijbelboek Jozua beschrijft ons een vier-tal onderwerpen:

- 1) de besnijdenis te Gilgal (de verzen 2 t/m 9);
- 2) de viering van het Pascha in Kanaän (vers 10);
- 3) het manna hield op te vallen na 40 jaar (verzen 11 en 12);
- 4) de verschijning van de Vorst van het heer des Heeren (verzen 13 t/m 15)

Al deze genoemde feiten waren een gevolg van het doortrekken van de Jordaan en het zich bevinden in Kanaän.

Toen de inwoners van Kanaän hoorden, dat de Heere de wateren van de Jordaan had uitgedroogd

en het volk Israël daar doorgegaan was, zo versmolt hun hart en was er geen moed meer in hen. ^{Joz.5:1}

De Kanaänieten waren niet onder de indruk van de wapens der Israëlieten; dat stelde niets voor. Wat wel indruk maakte, was wat de God van Israël voor Zijn volk had gedaan. Op dezelfde wijze zullen straks de 12 stammen van Israël het beloofde land binnengaan. Niet door militaire inspanning van het Joodse volk, maar door de grote daden van God, bij de wederkomst van de Heere Jezus, Die Zijn volk een gebaande weg zal geven.

Nu kijkt "Israël" nog angstig naar de omwonende vijandige volken en is afhankelijk van de bevriende naties. Maar eens komt de tijd, dat de Heere voor hen zal uittrekken. Dan zullen de harten van Israëls vijanden versmelten.

"Te dien tijde sprak de Heere tot Jozua: Maak u stenen messen en besnijd wederom de kinderen Israëls ten tweede male. Toen maakte zich Jozua stenen messen en be-sneed de kinderen Israëls op de heuvel der voorhuiden." ^{Joz.5:2, 3}

Voordat het volk ten strijde moet trekken zet God eerst het "mes" er in en tast hun aan in hun kracht. "Niet door kracht, noch door ge-

weld, maar door Mijn Geest zal het geschieden." ^{Zach.4:6}

Het "vlees" wordt uitgeschakeld. De verovering van het land zal geen resultaat worden van het "vlees", maar door de bovenna-tuurlijke werking van God Zelf, Die Zijn volk de overwinning zal geven. Elke plaats, waarop Israël de voetzool zal zetten, zal hun worden gegeven. ^{Joz.1:3}

Het "mes" is een beeld van Gods Woord. "Want het Woord Gods is levend en krachtig en scherpsnij-dender dan enig tweesnijdend zwaard en gaat door tot de verde-ling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten." ^{Heb.4:12}

Het "mes" haalt weg wat niet in overeenstemming is met onze po-sitie.

Wat voor betekenis had deze be-snijdenis? De besnijdenis was ingesteld bij Abraham, als teken van het verbond. ^{Gen.17:10, 11} De na-komelingen van Abraham moesten gescheiden worden van de heide-nen. Nu het zaad van Abraham op het punt stond het beloofde land binnen te gaan, moesten alle man-nen het teken van dat verbond aan hun lichaam dragen. In de verzen 4 t/m 7 wordt de noodzaak van deze

besnijdenis te Gilgal beschreven. Zij die uit Egypte waren gekomen, waren allen besneden. Bij de viering van het Pascha bij de uittocht uit Egypte was het een voorschrift. "Geen onbesnedene zal daarvan (van het Pascha) eten." ^{Ex.12:48}

Maar al het volk dat geboren was in de woestijn op de weg, nadat zij uit Egypte waren getrokken, was niet besneden. Het volk dat veertig jaar in de woestijn had gezworven, was de stem des Heeren niet gehoorzaam geweest. "Maar hun zonen heeft Hij in hun plaats gesteld, die heeft Jozua besneden, omdat zij de voorhuid hadden; want zij hadden hen op de weg niet besneden." ^{Joz.5:7}

Doordat Israël in de woestijn ongehoorzaam was geworden, ontstond er van hun zijde een bondsbreuk en had ook het teken van dat verbond, nl. de besnijdenis, geen betekenis meer. Maar nu Israël wel gehoorzaam was en over de Jordaan was getrokken en zich in het beloofde land bevond, stond God er op, dat wat Hij aan Abraham als teken van dat verbond bevolen had, nu ook zou geschieden.

Israël is Gods verbondsvolk en draager van vele beloften.

De profeten hebben er ook op gewezen dat de besnijdenis een heenwijzing zou zijn naar de besnijdenis

huns harten. Eénmaal zal het hart van Israël besneden (vernieuwd) worden. Dat zal gebeuren bij de wederkomst van de Heere Jezus. Dan gaat in vervulling:

"Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn." ^{Jer.31:33}

Van die besnijdenis des harten sprak Mozes reeds in een vermanend woord tot het volk Israël.

"Besnijdt dan de voorhuid uws harten en verhardt uw nek niet meer." ^{Deut.10:16}

Israël houdt zich echter vast aan het uitwendige teken. Er is geen inwendige beleving. Zo was het ook in de dagen van Johannes de Doper. De Farizeeën wilden wel gedoopt worden, maar wilden zich niet bekeren, waarop Johannes hun dan "adderengebroidsels" noemt. ^{Mat.3:7}

In zijn laatste rede tot het volk Israël zegt Mozes:

"En de Heere uw God zal uw hart besnijden en het hart van uw zaad om de Heere uw God lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij leeft." ^{Deut.30:6}

Dit is nog toekomst. Deze wedergeboorte van het volk Israël wacht op de terugkeer van de Messias.

De Heere gaat dan een wonder doen aan het hart van Israël. Ook de profeet Ezechiël profeteert van deze wedergeboorte van Israël.

"En Ik zal u een nieuw hart geven en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u en Ik zal het stenen hart uit uw vlees weg nemen en zal u een vleses hart geven." ^{Ez.36:26}

Onze wedergeboorte is geheel anders dan die van Israël. De "Gemeente" is wedergeboren voor de Hemel en Israël zal worden wedergeboren voor de aarde. Israël zal straks het aardrijk bewonen in het duizendjarig rijk. Voor Israël is er geen weg tot behoud, dan door de besnijdenis huns harten. De besnijdenis die nu door handen bij pasgeboren jongens geschiedt is dan ook van geen enkele waarde. Over de "besnijdenis des harten" lezen wij ook:

"Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven en in hun harten zal Ik die inschrijven en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn." ^{Heb.8:10}

De bevestiging van dit verbond wacht op die besnijdenis des harten. Israël zal echter eerst door de

"doodsjordaan" moeten gaan en dat is voor hen de "grote verdrukking".

Dit alles heeft echter ook een geestelijke betekenis. Wij als wedergeboren "heidenen", behoren tot de "Gemeente". Wij zijn besneden "zonder handen".

"In Welken (Christus) gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die ZONDER HANDEN geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus." ^{Kol.2:11}

De besnijdenis van Christus is hier niet de besnijdenis van Jezus ten achtste dage, maar Zijn "besnijdenis" aan het Kruis. De profeet Jesaja profeteerde hier reeds van. "Doch het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem krank gemaakt." ^{Jes.53:10}

Die besnijdenis "zonder handen" is een geestelijke besnijdenis door God. Daar wij "in Christus" zijn, zijn wij ook met Hem besneden aan het Kruis. Wij hebben echter niet de pijn gevoeld. God rekende Zijn Zoon toe, wat wij misdaan hadden.

In aansluiting op Kol.2:11 lezen we in vers 12: "Zijnde met Hem begraven in de doop, in welke gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft."

De hier bedoelde doop is ook een "doop" zonder handen, nl. de doop met de Heilige Geest.

Daar wij in Christus zijn, zijn wij ook met Hem begraven en opgewekt..

"Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn, Want gij zijt gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God." Kol.3:1-3

"Verder sprak de Heere tot Jozua: Heden heb Ik de smaad van Egypte van ulieden afgewenteld; daarom noemde men de naam dier plaats GILGAL." Joz.5:9

De besnijdenis was de eerste daad, na de intocht in het beloofde land. De afwenteling van de smaadheid van Egypte is dus de eerste voorwaarde tot een werkelijk overwinningsleven. Het hart van het volk Israël had tijdens hun tocht door de woestijn nog vaak naar de "vleespotten" van Egypte getrokken. Toen het volk Israël in de woestijn het gouden kalf had gemaakt, ontstak de toorn des Heeren en wilde Hij hen verteren en Mozes tot een groot volk maken. Mozes bidt dan en zegt:

"O, Heere, waarom zou Uw toorn

ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grote kracht en met een sterke hand uit Egypteland uitgevoerd hebt." Ex.32:12

Met andere woorden gezegd: wat zouden de Egyptenaren lachen, wanneer het volk Israël in de woestijn was omgekomen. Laten wij er dan ook voor zorgen, dat de "wereld" niet om ons gedrag moet lachen.

In het tiende vers van Jozua 5 lezen we dat de kinderen Israëls, in Gilgal gelegerd zijnde, het Pascha vierden op de veertiende van de maand, nl, Nisan. Gilgal was voor Israël in die tijd een plaats van buitengewone betekenis. De naam Gilgal betekent "afwentelen", omdat daar de smaadheid van Egypte was afgewenteld. In het Hebreeuwse woord voor "Golgotha" (goelgoeth) vinden we dezelfde lettertekens terug als in de naam Gilgal. Op Golgotha is onze smaadheid afgewenteld. Golgotha is de grond, van waaruit wij moeten leven en wandelen in nieuwheid des levens.

Het volk Israël is Egypte uitgegaan, de woestijn doorgegaan en was Kanaän binnengegaan. Zij hadden hierdoor een drievoudig dieet.

Bij de uittocht het gebraden paas-

lam, in de woestijn het manna en bij de intocht in Kanaän het overjarig koren. ^{Joz.5:11}

Van rijke betekenis is het feit, dat het manna ophield te vallen, zodra zij van het overjarig koren hadden gegeten. Het manna was een beeld van Christus in Zijn vernedering op aarde. Hij was "het Brood des Levens", dat uit de Hemel nedaalde. Het "overjarig koren", hetwelk Israël in Kanaän at, wijst op de verhoogde en verheerlijkte Heiland, Die het voedsel voor Zijn volk is, dat in Gilgal met de oude mens heeft afgerekend in zelf-voordeling.

Voor hen die "in de woestijn leven" vinden we het "manna" in de Evangelien, maar het "overjarig koren", de zogenaamde "vaste spijs" vinden we in de "brieven".

Gelovigen die zeggen, genoeg te hebben aan een eenvoudig Evangelie, leven voortdurend in de woestijn en komen nimmer over de Jordaan en krijgen zodoende nooit "vaste spijs".

In één van de brieven aan de zeven gemeenten, n.l. aan die van Pergamus, wordt ook gesproken over het "manna". "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het MANNA, Dat verborgen is." ^{Op.2:17} Hier wordt bedoeld op de gouden

kruik, die bij de Ark behoorde. Dat manna was Israëls voedsel. Ons "Manna" is de Heere Jezus Christus, bij de ware Ark, Die in het Heilige der Heiligen, BOVEN is.

Tot nu toe is gesproken over de geestelijke waarheden van het boek Jozua. Het heeft echter ook een profetische betekenis, Wat zich ten tijde van Jozua afspeelde, zal zich in de eindtijd herhalen, wanneer de Ware Jozua, n.l. de Heere Jezus Christus zal wederkomen. Heb.4:8 zegt, dat Jozua het volk Israël niet in de "rust" heeft gebracht. Het volk Israël is weer uit het land verdreven. Maar de meerdere JOZUA moet komen om dit volk in de ware rust te brengen van het duizendjarige rijk, de Sabbatsrust, terwijl Zijn vijanden zullen worden gesteld tot voetbank Zijner voeten. ^{Ps.110:1}

Toen Jozua het land Kanaän op Gods bevel in bezit ging nemen, heeft hij dit volgens een bepaald "plan" gedaan. Ten eerste een aanval op het centrum, o.a. Jericho om zodoende de verbinding Noord-Zuid te verbreken. Vervolgens de verovering van het Zuiden om dan tenslotte het noordelijkste gedeelte in bezit te nemen. Ook in de eindtijd zullen er verschillende heidense machten zijn, die

elkander zullen vinden in hun haat tegen Israël. Wat zich ten tijde van Jozua afspeelde in het klein, zal straks zich in het groot afspelen met de volkeren van de gehele wereld. De intocht en de verovering zal dan gepaard gaan met grote bovennatuurlijke wonderen en niet door de kracht van het "vlees".

Als de Heere Zelf komt zal het land in bezit worden genomen door bovennatuurlijke wonderen en zal Israël geen verliezen lijden. De overwinning zal geheel aan hun kant wezen.

"Aan uw zijde zullen er duizend vallen, en tien duizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken." ^{Ps.91:7}

God zal het volk wel in de grote verdrukking brengen, waarbij velen van het volk Israël zullen omkomen, maar er blijft een getrouw "overblijfsel" over, dat het beloofde land zal binnentrekken.

Bij de intocht in Kanaän was er geen sprake, dat het volk murmurde; het was gewillig. Zo ook straks.

"Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heerkraft". ^{Ps.110:3}

Zoals Israël de rust van Kanaän, na alle veroveringen, binnenging, zo zal Israël rust krijgen, nadat de machten der heidenen overwonnen

zijn en alle knie zich zal buigen voor de Koning der Joden.

De uiteindelijke overwinning voor Israël kwam pas nadat het volk besneden was en het volkomen en uiteindelijke herstel van Israël zal pas zijn, als hun hart "besneden" is. Deze "wedergeboorte" zal geschieden in het laatst der dagen. Een duidelijke parallel tussen wat er toen gebeurde en wat er straks gebeuren gaat onder de Ware Jozua. Zo hebben we een goed beeld van de geestelijke waarheden, die geïllustreerd worden door de gebeurtenissen rond Israël en de heidense naties in het beloofde land.

"Voorts geschiedde het als Jozua bij Jericho was, dat hij zijn ogen ophief en zag toe, en zie, er stond een Man tegenover hem. Die een uitgetogenzwaard in Zijn hand had. En Jozua ging tot Hem en zeide tot Hem : Zijt Gij van ons of van onze vijanden." ^{Joz.5:13}

Deze wonderbare verschijning uit de Hemel geschiedde aan Jozua, nadat zij het land waren binnengegaan en vlak voor de verovering van Jericho. Het volk had de Jordaan achter zich en Jericho vóór zich, waardoor zij in een moeilijke situatie waren gekomen. Geen terugweg mogelijk en de vijand vóór

zich, waardoor, naar het leek, zij een gemakkelijke prooi voor de vijand waren. Jozua wachtte echter op instructies en het volk had tegen Jozua al eerder gezegd:

"Al wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen en alom waar gij ons zenden zult zullen wij gaan." ^{Joz.1:16}

Wanneer wij beleden hebben met Christus gestorven en begraven te zijn, komen er vaak moeilijke situaties in ons leven. Het is een voorrecht om in deze situaties te komen. Het is niet een strijd tegen vlees en bloed, maar "Een strijd tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers dezer wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht (lett. het hemelse)." ^{Ef.6:12}

Iemand die in het vlees (de "woestijn") blijft leven, heeft hier geen last van; die heeft alleen maar last van de vijand Amalek (de zonde in zich). Zo lang iemand in het vlees blijft, laat de satan hem wel met rust. Zo geeft men vaak de satan de schuld, van iets, waaraan men zelf schuldig is.

In welke situatie men ook komt, is één van de eerste voorwaarden, te weten in de wil van God te zijn en dat we in gehoorzaamheid handelen naar de geopenbaarde wil van God.

Juist op het moment voor de overeringen verscheen de Heere Zelf aan Jozua om hem te versterken en te bemoedigen.

Jozua dacht dat het een gewoon mens was en vraagt daarom: "Zijt Gij van ons of van onze vijanden", waarop hij ten antwoord krijgt: "Ik ben de Vorst van het heir des Heeren; Ik ben NU gekomen."

De Here was NU gekomen, NAdat alles wat gedaan moest worden, inderdaad gedaan was.

Veel gelovigen blijven steken en krijgen geen nieuwe opdrachten, omdat zij in ongehoorzaamheid handelen, waardoor verdorring ontstaat. Nieuw licht komt er voor hen, die gehoorzaam zijn aan het Licht. Veel gelovigen dragen ook zo weinig vrucht, omdat er een bepaalde ongehoorzaamheid is en zij niet handelen, naar het licht, dat hen is gegeven.

Jozua hoort dat deze Man geen gewoon mens is, maar de Heere Zelf, Die in menselijke gedaante aan hem verschijnt. Een beeld van de Zoon des Mensen, die éénmaal vlees en bloed aannam. Het was een moment, waarop de voorzichtigheid van Jozua veranderde in aanbidding en overgave, Een heilig moment voor de zware muren van Jericho. De Vorst van het heir des

Heeren zegt tot Jozua: "Trek uw schoenen af van uw voeten, want de plaats waarop gij staat, is heilig." ^{Joz.5:15}

De plaats was heilig, omdat de Heere daar aanwezig was. Er zijn soms tegenslagen en teleurstellingen in het leven van een gelovige, dat men in vertwijfeling aan een medegelovige gaat vragen: "Zijt gij van ons of van onze vijanden" met andere woorden "Bent u een vriend of een vijand". Doch dan staat daar plotseling de Heer en wordt het een heilige plaats.

Wijlen broeder Johannes de Heer heeft eens gezegd: "Crisistijd is Christustijd."

De Vorst van het heir kwam niet om te helpen, maar om de overwinning te SCHENKEN. Israël mocht in Zijn overwinning delen. Onze overwinning is door het geloof, dat Hij de overwinning tot stand heeft gebracht en ons daarin laat delen. Voor overwinning moet gevochten worden. Daarom zijn wij MEER dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft liefgehad. ^{Rom.8:37}

Toen Jozua hoorde, dat de Heere tot hem sprak, viel hij op zijn aangezicht ter aarde en BAD en zeide tot Hem: "Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht." ^{Joz.5:14} Toen Jozua bad en zich "knecht" noemde was

de overwinning reeds verzekerd. De strijdmethode van de Heere is geheel anders dan die van mensen, De Heere was gekomen om de overwinning te GEVEN, wat niet wil zeggen, dat Jozua met de handen over elkaar moest gaan zitten. Hij had met het volk te strijden. Wij hebben voor onze strijd een geestelijke wapenrusting.

"Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels." ^{Ef.6:11}

Wij hebben de overwinning als wij staan in het geloof en leven in gehoorzaamheid aan Hem, in Wien wij geloven.

"Strijd de goede strijd des geloofs." ^{1Tim.6:12}

Dit is een strijd, waarbij het geloof de overwinning geeft.

Het land van rust is tegelijkertijd een land van strijd. Het leven van rust, dat wij in Christus hebben, is ook een leven van strijd, echter een strijd op een ander niveau en tegen een andere vijand. Een ware Christen is een energiek persoon. Neem Paulus ten voorbeeld. God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar van kracht. Niet de energie van het vlees, maar ZIJN kracht wordt in onze zwakheid volbracht. ^{2Kor.12:9} De "Kanaän" strijd is een opéénvolgving van mili-

taire operaties. Niet één veldslag, maar een strijd van zeven jaar lang, voordat het erfdeel veroverd kon worden. Ondanks dat er nu en dan een nederlaag wordt geleden, kan toch de overwinning worden behaald. Het allerbelangrijkste bij zo'n strijd is, niet individueel te strijden. Het komt zo vaak voor dat "strijders" elkander onderling bestrijden. Er is geen enkele onderlinge harmonie, waardoor veel energie verloren gaat, vandaar die vele kerkelijke groeperingen en richtingen.

Niet Jozua alleen streed, maar het gehele volk. De strijd die wij te voeren hebben is ook de verantwoordelijkheid van de "gehele Gemeente". Een strijd die bijna 2000 jaar geleden begon en waaraan Paulus reeds meestreed en waaraan wij, door Gods genade, ook mogen deelnemen, waarvan de uiteindelijke overwinning pas plaats zal vinden bij de wederkomst des Heeren. Een "strijd" van de Gemeente, die bij de tijd van "Handelingen" begon en waarbij alle gelovigen zijn betrokken. We spreken van een "strijdende Gemeente". De overste Leidsman in deze strijd is Christus Jezus, Die nimmer faalt, ook al falen wij. Het is een genade van God, dat wij aan die strijd mogen deelnemen. We lijden geestelijk schade,

indien wij ons daaraan onttrekken. Bij strijd moet er sprake zijn van een 'plan de campagne'. Er moet overleg zijn. Ook bij de Gemeente van Jezus Christus. In verantwoordelijkheid moeten we ons samen bezinnen op onze houding voor het geloof des Evangelies. Satan gebruikt ook een plan. Sommige gelovigen kunnen soms "in de lucht slaan".

"Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als in de lucht slaande." ^{1Kor.9:26} Alles hangt af van strategie, de kunst van strijd te voeren.

Zoals reeds eerder gezegd, wordt de strijd in Kanaän in 3 fasen uitgevoerd. De eerste fase wordt beschreven in Jozua 6 t/m 8 en betreft Jericho en Ai, in het midden van Kanaän.

De tweede fase wordt beschreven in Jozua 10 en betreft de slag bij Gibeon en Beth-Horon in het zuiden, terwijl de derde fase de overwinning in het noorden beschrijft, nl. bij de wateren van Merom, beschreven in Jozua 11.

We hebben allen wel eens kleine of grote gebeurtenissen in ons leven meegemaakt, bepaalde momenten, die bepalend waren voor de rest van het leven. Dat waren zogenaamde "beroemde veldsla-

gen". De aartsvader Jakob had deze "veldslagen" b.v. bij Bethel en Pniël. Crisismomenten, die hoogtepunten zijn in de strijd des geloofs. Het geheim van overwinning is GELOOF, GEHOORZAAMHEID en MOED, Geloof en gehoorzaamheid zijn nauw aan elkander verbonden. De Bijbel spreekt nl. van "gehoorzaamheid des geloofs".

"Geloof" zouden we kunnen splitsen in een drietal soorten:

1) voor waar houden wat God zegt, dus gebaseerd op Gods uitspraken. In dit geloof is het volk Israël uit Egypteland getrokken.

2) voor waar houden wat God openbaart; dat rekt op Gods getrouwheid, om Zijn beloften aan ons te

vervullen. In dit geloof is het volk Israël door de Jordaan getrokken.

3) Een geloof dat risico's durft te nemen. Een duidelijk voorbeeld hiervan is Elia, die op de berg Karmel een altaar bouwde ten aan-schouwe van de afgodenpriesters. Ook bij de verovering van de stad Jericho werd zulk een risico genomen.

Aan gelovigen, die risico's durven te nemen, heeft men heden ten dage behoefte. Willen we Gods plan verwezenlijken, dan zullen we in dat geloof moeten handelen en met Esther zeggen, toen zij ongevraagd naar de koning ging:

"Wanneer ik dan omkome, zo kom ik om." ^{Est.4:16}

Vervolg van blz.29

Deut.28:36-37 De HEERE zal u, mitsgaders uw koning, dien gij over u zult gesteld hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt, noch uw vaderen; en aldaar zult gij dienen andere goden, hout en steen. En gij zult zijn tot een schrik, tot een spreekwoord en tot een spotrede, onder al de volken, waarheen u de HEERE leiden zal.

Deut.28:41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn; want zij zullen in gevangenis gaan.

Deut.28:63-64; En het zal geschieden, gelijk als de HEERE Zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, also zal Zich de HEERE over u verblijden, u verdoende en u verdelgende; en gij zult uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven. En de HEERE zal u verstrooien onder alle volken, van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar zult gij andere goden dienen, die gij niet gekend hebt, noch uw vaders, hout en steen.

Wordt vervolgd.

Marcus de Euangelist

volgens "Apostolische oudheden" door William Cave, Uit het Engelsch, naar den vijfden Druk vertaald, door Salomon Bor, Predikant tot Zeyst. Uitgegeven door Hermannus Wits, t' Utrecht, 1698.

I. De H. Marcus, hoewel zijn naam na Latijn gelijkt (die hy waarschijnlijk had aangenomen bij seker merkelyk voorval in zijn leven, of, 't welk den Joden, na de Europeische Provinciën des Roomschen Rijks gaande, niet ongewoon was, als hy na Italien en Romē reysde) was buyten twijfel geboren van Joodse Ouders, en afkomstig uyt den stammen Levi, Hieronymus en de linie der Priesteren. Indien het Nicephorus wel heeft, so was hy Petri susters soon, dog word van andere tegen alle reden vermengd met Johannes, toegenaamd Marcus, de soon van Maria, en met een andere Marcus, susters soon van Barnabas ^{Hand 12:12} Van de Oude word hy doorgaans gehouden voor een van de seventig Discipelen: en Epiphanius seyde uytdukkelyk, dat hy een van de Discipelen was, die sig ergerende aan Christi woorden van zijn vleesch te eten, en zijn bloed te drinken, te rug ging, en niet meer met hem wandelde, Joh.6:66 dog door Petrus tijdelijk te rug geroepen wierd: maar daar

doet sig geen grond voor 't een of 't ander op: ja Papias, Bisschop van Hierapolis, die naast aan die tijden geleefd heeft, seyde rond uyt, dat hy geen toevoorder nog navolger van onsen Saligmaker geweest is. Hy is door eenige van de Apostelen, en waarschijnlijk door den H. Petrus, bekeerd, die geseyd word hem ten doop gehouden te hebben, (indien ik Isidorus regt versta), ik gis om geen andere reden, als om dat hy hem zijn soon noemd. ^{1Pet.5:13}

't Is seker dat hy Petrus alom in zijne reysen vergeselschapt, en de plaats van zijn klerk en uytlegger bekleed heeft; wat hoewel de Apostelen van God, onder andere wonderen en kragten, ook met de gave van menigerley talen begaafd waren, egter was de uytlegging der talen den eenen meer gegeven dan den anderen, en dus kan Marci talent waartschijnlijk geweest zijn Petri redenen met woorden of geschrift te verklaren by hen, die de taal, waar in die wierden voorgesteld, niet verstaan konden. Hij vergeselschapte dan Petrus

in zijne Apostolische reysen, en predikte het euangelium in Italiën, en te Romen, daar hy op het verzoek der Christenen in die Gewesten zijn Euangelium opstelde en beschreef.

II. Hy wierd van Petrus na Egypten gesonden, om de Christen Religie in die Gewesten te planten, alwaar hy zijn voorname verblijf-plaats te Alexandrien, en daar ontrent hield. Hier had, seyde Eusebius, zijn bediening so goeden voortgang, dat hy menigte van mannen en vrouwen bekeerde, niet alleen tot het omhelsen van de Christen Religie, maar zelfs tot een meer dan gemeene nauw-gesetheyt in het belijden desselvs, so dat Philo een Boek van hunne bysondere dienst en levens-wijs schreef, om welke, en geen andere reden de H. Hieronimus hem onder de Kerkelijke Schrijvers teld. 't Is waar, dat de Jood Philo een Boek schreef, van het beschouwend leven, welk nog heden in wesen is, waar in hy schrijft van een soort van menschen, genees-meesters genaamd, die in veele Gewesten van de wereld, en bysonder in een vermakelijke plaats ontrent de Marozotische zee in Egypten henselven tot Godsdienstige maatschappijen hadden t'samen gevoegd, van wel-

ker order en dienst, nauw-geset, filosofisch, en beschouwend leven hy breed ophaald. Hy seyde ons van hen, dat sy by hun eerst overgegaan tot deselve, alle hunne wereldsche belangen en bedieningen afstonden, en hunne goederen aan hunne vrienden hebbende overgegeven, sig in bosschen, tuynen, en eensame plaatsen, tot het beschouwend leven toegeëygend, begaven; dat sy hunne huysen en collegien hadden, die egter niet digt aan malkanderen stonden, op dat sy buyten geraas en geluyd zijnde, hunne voornemens van in hemelsche beschouwingen te leven, te beter souden kunnen voldoen; ook nog te verre van malkanderen waren, ten eynde sy onderling met malkanderen omgaan, en elkander bequamenlyk hulp en handreyking doen konden. In elk deser huysen was een Oratorium, of Bid-plaats, alwaar sy hunne verborgener en plegtelijker godsdiensten verrigteten, welk in 't midden met een scheydmuur drie of vier elleboogs-ellen hoog afgescheyden was, de eene zijde voor de mans, en de andere voor de vrouwen; hier in quamen sy elke sevende dag t'samen, daar sy na het vervolg hunner jaren, met groote sedigheyt en eerbiedigheyt geseten zijnde, de oudste van hen, en in de leerstukken en

gronden hunner order best bedreven in het midden opstond, en met alle deftigheyt en konst, terwijl de andere met groote stilte toeluysterden, en hun toestemming enkelijk met de bewegingen van hunne oogen of hoofden te kennen gaven: Hunne redeneringen waren doorgaans duyster en bedekt, soekende verborgene sinnen uyt klare woorden, en van sulken allegorischen philosophie waren de boeken van hun Religie, hen van hunne voorsaten nagelaten, vol. Sy vergeleken de Wet by een dier; de letter desselfs verতোonde hen het ligchaam van dat dier, en desselfs siel lag in de verborgene bevattingen, die dat uyerlijk voorhangsel en deksel der woorden voor gemeene verstanden verborg. Ook ver haald hy ons, dat synheel weynig sorg voor hunne ligchamen droegen, en hunne sielen met de geboden van wijsheyt en Religie vervulden. Den geheelen dag besteedden sy in godvrugtige en godlijke overdenkingen, in het lesen en verklaren van de Wet, Propheeten, en de heylige Boeken van de oude grondleggers hunner secte, en in het singen van lof-sangen ter eeren van hunnen Maker; sy waren geheel sober, en dronken geen wijn; ook aten of dronken sy niet voor in den laten avond, als oordeelende dan alleen

de tijd te zijn om hunne ligchamen te besorgen en te verquikken; zelfs vasteden sommige van hen, uyt een onversadelijke begeerte om in kennis en deugd op te wassen, veele dagen agter malkanderen. 't Geen sy aten was geheel slegt en eenvoudig, en maar so veel als tegen honger en dorst nodig was; een weynig brood, sout en water was het geen sy dagelijks nuttigden: hunne kleederen waren al so slegt als hun voedsel, en dienden hen enkelijk, om sig voor koude en naaktheyt te bedekken. En dus leefden niet alleen de mannen, maar ook godvrugtige en devote vrouwen, die by hen, hoewel afgesondert, woonden. Sy onderhielden godsdienstelijk elke sevende dag, en bysonder de voorbereydings week tot de groote plegtelykheyt, welke sy met alle beutooning van strenger onthouding, en devotie onderhielden. Dese en diergelijke dingen meer stelt hy in dat Vertoo van hen voor.

III. Dese treflijke personen wil Eusebius rong uyt dat Christenen geweest zijn, bekeerd, en onder dese wonderlijke regelen en instellingen door den H. Marcus, als hy daar was, gebragt, en past al het gemelde op de manieren en leeringen der Christenen; waar in hem gevolgt hebben Epiphanius, Hieronymus,

en andere van de Oude, als Baroni-
us en eenige van de latere eeuwen;
en is so verre als toegestaan aan-
genomen, dat veele den oorsprong
van de Kloosters en Religieuse or-
ders onder de Christenen daar uyt
hebben opgehaald. Maar die ernsti-
en onzijdig Philo's verhaal over-
weegd, sal klaarlijk vinden, dat hy
daar mede Joden en belijders van
de Mosaische Religie meend, maar
of het Esseën waren, of een andere
bysonder secte onder hen, onder-
neem ik niet te seggen. Dat se geen
Christenen geweest zijn is blijke-
lijk, (also'er Philo niet het minste
van te kennen geeft) ten deele, om
dat het onwaarschijnlijk is dat Phi-
lo een Jood, de Christenen, die te
dier tijd by de Joden in alle plaat-
sen der wereld so gehaat waren, so
deftig en met sulken roem soude
beschrijven, en ten deele, om dat
Philo daar van, als van een order,
die al een geruymen tijd geduurd
had, spreekt, daar nogtans de
Christen Religie maar onlangs in
de wereld was opgekomen, en even
in Egypten konde gekomen zijn;
ten deele ook, om dat een groot ge-
deelte van Philo's verhaal met de
seden der Christenen van die tijd
geensins schijnt over-een te komen:
by voorbeeld, dat se sig van den
gemeensamen omgang met men-
schen, en alle saken, het burger-
lijke leven rakende, onttrokken,

welk egter de Christenen noyt, ten
ware door heftige vervolging ge-
noodsaaft, deden; want gemeenlijk
woonden sy, gelijk ons Justinus de
Martelaar en Tertullianus verseke-
ren, in steden en vlekken, ploegden
de landen, dreven koopmanschap-
pen, aten en dronken, en waren
gekleed gelijk andere menschen;
insgelijks kan 'tgeen hy seyde, dat
se behalven de Boeken van Mo-
ses, de Propheten, en de schriften
van de oude stigter hunner secte
en instelling lasen, geensins van
de Christenen verstaan worden;
want hoewel Eusebius dat wilde
verstaan hebben van de schriften
der Euangelisten en Apostelen, so
waren deselve, behalven dat'er,
als Philo dat schreef, nog maar
weynige van waren uytgegeven, te
nieuw, als dat se de naam van oude
Schrijvers hebben konden. Om niet
te seggen, dat eenige van hunne
gewoontens en diensten sodanige
waren, van welke de Christenen
te dier tijd heel vreemd waren, by
de Christen Kerke niet dan veele
jaren daar na, en eenige niet dan
na veele eeuwen aangenomen, ja
selfs zijn eenige van die by nie-
mand van de eerste Christenen
gebruykt, hoedanige waren hunne
godsdienstige danssen op hunne
feestelijke plegtigheden, en byson-
der op dat groote feest, welk sy ten
eynde van alle seven weken hiel-

den, op welke sy, hunne diensten verrigt hebbende, alle opreesen, de mannen in een, en de vrouwen in een ander bysonder geselschap, op verscheyden maat en met veelerley bewegingen en drayingen hunner ligchamen danssende, hebbende voor hen uytgaan een voorsanger, na welken nu de eene en straks weder een ander song, tot dat sy ten laatsten met gemeene stemmen, quanfuys in navolging van het sege-rijk lied van Moses en de Israeliten na hun verlossing by de roode zee gesongen, begonden op te heffen. Laat my toe hier nog by te voegen, 't geen seker geleerd Man heeft aangemerkt, dat de Esseën, indien Philo op hen sijn oog heeft, groote Medicijn-meesters waren (waarom se waarschijnlijk geneesmeesters genaamd wierden), hoewel Philo alles tot een anderen sin overhalende, hen die naam wil gegeven hebben, om dat sy genasen de sielen der menschen die met moeylijke en by-na ongeneeslijke siekten, uyt wellusten en quade begeerten, en uyt een overvloed van verkeerde driften en herts-togten ontstaan bevangen waren, te meer om dat Josephus van hen seyde, dat se de schriften der Oude neerstig doorsnuffelden, en al 't geen voor hunne sielen of ligchamen konde dienstig wesen daar uyt aantekenden; en dat se tot genesing van

siekten de kragten van kruyden, wortelen en steenen, tegen de een of ander quaal neerstig ondersogten; welk alles geensins past op de Christenen van die tijden, die sonder konst van medicijnen of eenig ander toestel, dan den naam van Christus over den sieken aan te roepen, de siekten genasen. Buyten twijfel is Eusebius tot die verkeerde bevatting gekomen door een over-een komst, die hy tusschen den Christensche Asceten, oeffenaars, in en voor sijnen tijd, die een streger en nauwer leven leyden, en dese Therapeuten, die Philo beschrijft, meende te sien, en dus in sijn inbeelding (de een met de andere vergelijkende) brengende die Asceten tot so veel ouder tijd, en seggende dat se door den H. Marcus bekeerd en onder die regelen gebracht zijn, meende dat het van hem wel bevat was. Dog men kan niet twifelen, of dese menschen, tot sulken order en levens-wijs gebracht, waren ongemeen bereyd om de Christen leer (tusschien welke en hunne gronden en orders een groote gemeenschap en over-een komst was) te ontvangen, welk noodzakelijk het werk van onsen Euangelist in die Gewesten vry gemakkelijk en voorspoedig maakte, en de menschen de weg, om tot het Christen Geloof over te gaan, open sette.

IV. De H. Marcus bepaalde zijn prediken aan Alexandrien, en de Oostersche gedeelten van Egypten niet, maar wendde hem ook Westwaards na de deelen van Libyen, Metaphrastes gaande door de landen van Mauritanien, Pentapolis Oost Libië en daar ontrent, daar hy de menschen, hoewel se in hunne steden woest, en in hunne Godsdiensten afgodisch waren, door zijn prediken en wonderen te doen, tot het Euangelium overbragt, en van hen niet scheydde, voor dat hy hen niet alleen tot het selve overbragt, maar ook in de belijdenis desselfs bevestig had. Weder tot Alexandrien gekomen zijnde predikte hy opentlijk, stelde order op de Kerkelijke saken, en Herders en Opsinders in de Kerke hebbende geordonneert, gesorgde hy voorsigtig de voortsetting en vermeerdering derselve. Maar de ruslelose vyand van der menschen sielen wilde niet dat hy lang in rust blijven soude. Het was op een Paaschen, op welke tijd ook de groote plegtelijkheden van Serapis gevierd wierden, dat het volk tot een driftige wraak voor de eer hunnes Afgods op den H. Marcus, toen in den Godsdienst bezig zijnde, aanviel, en sijne voeten met touwen gebonden hebbende, door de straten en ruwste plaatsen sleepten na den Bucelus, een

steylde aan de zeekant, en hem die nagt in de gevangenis wierpen, daar zijn ligchaam jammerlijk gekneusd en gescheurd zijnde, God hem in een gesigte moed in sprak. Des volgenden morgens vroeg begonden sy hun treurspel te hervatten, sleepten hem even als daags te voren, tot dat zijn vleesch alom afgescheurt, en zijn bloed uytgestort was, en hy beswijkende den geest gaf. Maar hun boosheyt stierf met hem niet; Metaphrastes voegd'er by, dat sy zijn ligchaam verbranden, en de Christenen desselfs beenderen en asse naast by de plaats, daar hy gewoon was te prediken, behoorlijk begraven hebben. Zijn ligchaam, of ten minsten 't geen'er van over gebleven was, wierd naderhand met groote statie van Alexandrien na Venetien vervoerd, daar men hetselve godsdienstelijk geëerd, hem tot bescherm-heylic en patroon van dien Staat aangenomen, en een van de kostelijkste en pragtigste Kerken, op welke de hedendaagse wereld roemen kan, tot sijner gedagtenis gebouwd heeft. Zijn lijden viel voor in de maand Pharmuthi, op den 25 April, hoewel het jaar van zijn martelaarschap van de Ouden niet net aangetekend is. Kirstenius uyt de Arabische gedenkschriften sijnes levens, stelt het op den veertienden in het laatste jaar van

Claudius, en de H. Hieronimus in het agtste jaar van Nero; maar de rekening van Dorotheus is het spoor te verre bijster, die zijn lijden steld onder de regeering van Trajanus, met geen meerder waarheyt als Nicephorusaan de andere zijde wil, dat hy onder de regeering van Tiberius in Egypten gekomen is: dog indien het my, onder so veel verscheydenheyt van gevoelens vry staat ook mijn gissing te seggen, ik soude de tijd van zijn martelaarschap brengen tot het eynde van Nero's regeering: want vast stellende, dat hy met den H. Petrus ontrent het vijfde of sesde jaar van Nero tot Romen gekomen is, kan het zijn, dat hy van daar na Alexandrien is gesonden, en het overige van zijn leven, tot het eynde van de regeering des Keysers, met het planten des Christendoms in die gewesten van de wereld heeft doorgebracht: immers ik ben versekerd, dat Ireneus wil, dat Marcus, Petrus en Paulus overleeft, en na hun dood zijn Euangelium, uyt 't geen hy Petrus had hooren prediken opgesteld heeft. Maar om van dit laatste niet op 't halen, het is seker, dat volgens Ireneus' vast-stelling (en die is sekerlijk op geen enkele inbeelding of gissing gegrond geweest) Marcus een ruymen tijd na het martelaarschap van die twee groote Apostelen ge-

leeft heeft, welke egter van eenen Christoffelsen, (een van die in onse tijden Eusebius in de Latijnsche taal vertolkt heeft) om dat het met de ander schrijvers niet was over-een te brengen, so verkeerdelijk is opgevat, dat hy het woord van dood liever heeft willen uytwissen, en een ander van een daar tegen-strijdende sin, tegen de opregtigheyt van alle de Oude afschriften, en de oudste oversetting van Ireneus selfs, in plaats te setten. Maar om weder tot den H. marcus te keeren, hy was een man van een middelbaar postuur en grootte, met een hoogen neus, opgekrulde winkbrauwen, aangename en lieflijke oogen, een kaal hoofd, langen en grauwen baard, en na den ligchame sterk en gezond.

V. Zijn Euangelium, het eenige boek dat hy heeft nagelaten, is, gelijk wy reeds hebben aangemerkt, geschreven op het versoek der bekeerden tot Romen, die niet ver-noegd met Petrus te hebben hooren prediken, by desselfs Discipel aanhielden, om een historisch verhaal, van 't geen Petrus hen had voor gehouden, in schrift te stellen; welk hy niet min opregt dan kort deed, en van Petrus oversien, met zijn gesag bevestigd en goed gekeurd, en in hunne godsdienstige vergaderingen, te lesen geordonneert

wierd. En hoewel Ireneus, als wy hem na-siende bevinden, schijnt te kennen te geven, dat het na Petri dood geschreven is, egter kan daar niet anders uyt worden beslooten, dan ('t geen in sig selven geen saak van gewigt of belang is) dat de Ouden niet wel over-een komen in de tijd, wanneer dit of dat Euangelium in de wereld tevoorschijn gekomen is; maar alle die swarigheid sal haast weg genomen zijn, indien wy de gissing van seker geleerd man Grotius willen plaats geven, die ons seyde, dat de woorden van Ireneus niet vertaald moeten worden "na hun dood" maar "na hun vertrek" uyt Romem; en hoewel dat de gemeene betekenis van dat woord niet is, egter die soude konnen worden aangenomen, indien men eenigsins uyt de Oudheyt konde bewijzen, dat Petrus tweemaal te Romem geweest is; en daarom, niet dervende daar op vast gaan, neemt hy sijn toevlugt tot seker oud afschrift, daar de woorden geleszen worden "na het uitgeven van het selve", te weten het Euangelium Matthei, daar Ireneus even te voren van gesproken had; maar die geleerde man soude, onses oordeels, wel gedaan hebben, indien hy dat oud afschrift, als'er tot nog toe nooit eenig schrijver van gewaagd heeft, had genoemd, en daarom blijft'er reden over om

te denken, dat hy geen grond, dan de stoutigheid van Christoffelsen heeft, die sulken gissing op de kant van sijn boek ter nedergesteld, en na die gissing sijn vertaling gemaakt heeft, om wat reden, hebben wy te voren aangetekend. Maar om weder te keeren. Dat Euangelium wierd het Euangelium Petri genaamd, Papias niet so seer om dat hy het aan Marcus gedictieerd heeft, als wel, om dat hy het meest, uyt 't geen Petrus doorgaans het volk voorstelde, heeft opgesteld; en dat is waarschijnlijk de reden van 't geen Chrysostomus aantekend, dat hy in sijn schrijf-stijl en wijs van uytdrukking vermaak heeft den H. Petrus na te volgen, veele saken met weynige woorden uyt-drukkende. Hoewel hy doorgaans de daden onses Saligmakers in een nauwer omtrek bevat, dan de H. Mattheus, egter verhaald hy sommige saken breeder dan deselve. Het laatste hoofdstuk van sijn Euangelium, of ten minsten een gedeelte desselvs, is, gelijk Hieronymus ons berigt, in alle de oude Grieksche afschriften niet geweest, en onder 't voorwendsel, dat het met de andere Euangelien niet over-een komt, verworpen, hoewel se, gelijk hy aldaar toond, seer wel met elkander over-een stemmen. Sijn opregtigheit en onzijdigheid in het schrijven van sijn Euan-

gelium blijkt daar uyt, dat hy de schandelijke val en verloochening Petri, sijnes lieven Meesters en opsienders niet alleen niet verswijgd, maar zelfs met eenige omstandigheden en verswaringen, die de andere Euangelisten niet hebben aangetekend, voorsteld. Daar is geen eenderley gevoelen geweest van de taal, in welke het, 't zy in de Grieksche, of in de Latijnsche, beschreven is. 't Geen het oorspronkelijk in de Latijnsche taal deed gelooven geschreeven te zijn, was dat aan het eynde van de Syrische oversetting deses Euangeliums geseyd word, dat Marcus sijn Heylig Euangelium tot Romen gepredikt en overgeleverd heeft in de Roomsche of Latijnsche taal; welk by my schier de kragt van een seker bewijs soude hebben, indien ik maar konde versekert zijn, dat dat by-voegsel so veel te agten is, als die oude oversetting, die van allen niet lang na de eeuw der Apostelen geoordeeld word gemaakt te zijn; maar wij weten al te wel, dat'er sulke by-voegsels wel meer door latere afschrijvers zijn by-gelapt, en wy hebben reeds elders getoont, wat van de onderschriften der Brieven Pauli te houden zy, behalven dat ook met die woorden niet geseyd word dat hy sijn Euangelium tot Romen in die taal heeft geschreven, maar gepredikt.

De voorstanders van de Roomsche Kerk beweeren, dat het betamelijkst was, dat het, als voornamelijk ten dienst van de Christenen tot Romen aangelgd, eerst in die taal beschreven wierd: maar die swarigheid sal haast te niet lopen, indien wy maar bedenken, dat aan de eene zijde de bekeerde Joden niet veel Latijn konden, en aan de andere zijde meest alle Romeynen het Grieks verstonden, als zijnde, gelijk uyt de schrijvers van die eeuw blijkt, de gebruykelijkste en fatsoenlijkste taal van die tijden. Ook kan'er geen genoegsame reden gegeven worden, waarom het Marcus minder soude gepast hebben, sijn Euangelium ten dienste der Romeynen in de Grieksche taal te schrijven, dan Paulus aan die Kerk in die selve taal sijnen Send-brief schreef. Het oorspronkelijk schrift van Marci eygen hand word gesegd dat nog heden te Venetien voor handen is, en soude van hem tot Aquileja geschreven, en van daar, na veele honderden van jaren, na Venetien gebragt zijn, daar het als nog bewaard word, hoewel de letteren door lengte van tijd so vergaan zijn, dat men deselve niet lesen kan. Een historie, die ik wel niet volslaags derf verwerpen, maar egter om redenen, die ik onnodig agt hier breed op te halen, niet wel kan gelooven.

Schriftplaatsen voor zelfstudie betreffende Israël

IX. Deaankondiging der ballinschappen

Lev.26:31-33 En Ik zal uw steden een woestijn maken, en uw heiligdommen verwoesten; en Ik zal uw liefelijken reuk niet rieken. Ja, Ik zal dat land verwoesten; dat uw vijanden, die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten zullen. Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooien; en een zwaard achter u uittrekken; en uw land zal woest, en uw steden zullen een woestijn zijn.

Lev.26:38 Maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijanden zal u verteren.

Lev.26:43 Als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest, en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom, en omdat zij Mijn rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn inzettingen gewalgd had.

Deut.4:25-27 Wanneer gij nu kinderen en kindskinderen gewonnen zult hebben, en in het land oud geworden zult zijn, en u zult verderven, dat gij gesneden beelden maakt, de gelijkenis van enig ding, en doet, wat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, om Hem tot toorn te verwekken; Zo roep ik heden den hemel en de aarde tot getuige tegen ulieden, dat gij voorzeker haast zult omkomen van dat land, waar gij over de Jordaan naar toe trekt, om dat te erven; gij zult uw dagen daarin niet verlengen, maar ganselijk verdelgd worden. En de HEERE zal u verstrooien onder de volken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de heidenen, waar de HEERE u henen leiden zal.

Deut.28:15 Daarentegen zal het geschieden, indien gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet zult gehoorzaam zijn, om waar te nemen, dat gij doet al Zijn geboden en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede; zo zullen al deze vloeken over u komen, en u treffen.

Deut.28:32-33 Uw zonen en uw dochteren zullen aan een ander volk gegeven worden, dat het uw ogen aanzien, en naar hen bezwijken den gansen dag; maar het zal in het vermogen uwer hand niet zijn.

Deut.28:33 De vrucht van uw land en al uw arbeid zal een volk eten, dat gij niet gekend hebt; en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt en gepletterd zijn.

Vervolg op blz. 19

Wuppertal, 2 tot 3 augustus 2025

onderwerp:

"Zondaren en Zonen"

Indien de algemene hemelvaartsdag nog uitblijft en onze "Heer vertoeft te komen", en meer aardse beperkingen worden opgeheven en uitblijven..... Ja, dan hopen wij onze traditionele zomerconferentie te houden in Wuppertal, in Bildungsstätte Bundeshöhe. **Deze keer n.a.v. Paulus' brief "aan allen die te Rome zijn".**

's Morgens, om 9:45 uur en 's avonds, om 19:30, worden de bijbelstudiebijeenkomsten gehouden. Ontbijt, warme maaltijd en broodmaaltijd respectievelijk om 8:30, 12:30 en 18:00 uur. De rest van de tijd is aan u om in te vullen. Wij zorgen voor de samenkomsten en (gratis) koffie en thee, bijna de gehele dag door.

Het complex beschikt over diverse kamers, waar mensen gezellig samenkomen. Een aparte ruimte is ingericht waar de jeugd kan vertoeven. Die is redelijk geluiddicht, zodat anderen niet hoeven te worden gestoord.

Onze conferenties zijn niet bestemd voor een bepaalde doelgroep. Mensen van 0 tot ruim 80 jaar komen in de eerste plaats om de bijbelstudiebijeenkomsten te bezoeken, en verder om gezellig samen te zijn met anderen, of zich juist daarvan af te zonderen. Alles kan. Veel luieren, of elke middag een uitstapje

maken naar de één of andere bezienswaardigheid. U ziet maar.

Voor de kampeerders onder ons wordt een gedeelte van het terrein als oergezellige camping ingericht.

Zowel intern als op de camping is het aantal plaatsen beperkt. Geeft u zich dus tijdig op voor deelname.

De tarieven zijn gelijk aan die van vorig jaar:

Intern:

baby's en peuters tot en met 2 jaar	€ 0,00
kinderen van 3 tot en met 5 jaar	€ 185,00
kinderen van 6 tot en met 12 jaar	€ 275,00
jeugd van 13 tot en met 16 jaar	€ 350,00
volwassenen van 17 jaar en ouder	€ 430,00

Kampeerders:

baby's en peuters tot en met 2 jaar	€ 0,00
kinderen van 3 tot en met 5 jaar	€ 62,00
kinderen van 6 tot en met 12 jaar	€ 85,00
jeugd van 13 tot en met 16 jaar	€ 110,00
volwassenen van 17 jaar en ouder	€ 145,00

Neem eventueel contact met ons op voor een betalingsregeling.

**Opgaven voor deelname vanaf 1 januari 2025
via het inschrijfformulier op www.bijbelstudie.nl**

Agenda van Ab Klein Haneveld

ALKMAAR donderdag

16/30 jan; 13/27 feb; 13/27 mrt;
10/24 apr; 8/22 mei;
19:45 uur; "De Alkenhorst",
Schelfhoutlaan 4;
Het boek Handelingen

AMERSFOORT woensdag

22 jan; 5/19 feb; 5/19 mrt;
2/16/30 apr; 14/28 mei;
20:00 uur; "De Hoeksteen",
Klaartje Donzepad 59;
Het boek Genesis

APELDOORN

25 jan; 15 mrt; 17 mei; 20 sep; 29 nov;
zaterdag, 10:00 tot 16:00 uur
"Het Bolwerk", Ravelijn 55
Nederlands Bijbelstudie Contactdag
onderwerp 30 november:

Rondom Kerst

BEEKBERGEN zondag

2 mrt; 25 mei; 5 okt; 14 dec;
10:30 uur; "De Hooge Weye",
Dorpsstraat 28-36;

BEVERWIJK zondag

4 mei; 21 sep; 2 nov;
10:00 uur; B.H.K.-gebouw,
Groenelaan 74

DRACHTEN donderdag 23 jan;

6/20 feb; 6/20 mrt; 3/17 apr;
20:00 uur; "De Fontein",
De Kolken 89;
De brieven aan Timotheüs

EMMEN maandag 20 jan; 3 feb;

3/17/31 mrt; 14 apr; 12/26 mei;
19:30 uur; Stadskerk Emmen;
Van Schaikweg 59;
De profeet Amos

LINSCHOTEN maandag 13/27 jan;

10/24 feb; 10/24 mrt; 7 apr;
5/19 mei; 20:00 uur;
"Bij de Tol", Nieuwe Zandweg 12;
De brieven van Petrus

METEREN zondag 19 jan; 16 feb;

16 mrt; 13 apr; 11 mei; 8 jun;
10:00 uur; Dorpshuis,
Achtersteweg 17;
De brieven aan Timotheüs

ELBURG dinsdag

14/28 jan; 11/25 feb; 11/25 mrt;
8/22 apr; 6/20 mei; 19:45 uur;
Buurtgebouw Oostendorp,
Zuiderzeestraatweg Oost 32
Het Evangelie van Mattheüs

ELBURG zondag 19 jan; 2/16 feb;

2/16/30 mrt; 13/27 apr; 11/25 mei;
17:00 uur; Buurtgebouw,
Zuiderzeestraatweg Oost 32

URK dinsdag 21 jan; 4/18 feb;

4/18 mrt; 1/15/29 apr; 13/27 mei;
20:00 uur; De Meer 2 a
De Openbaring van Johannes

URK zondag 12 jan; 9 nov;

10:00 uur; "De Belofte"; Sporthal
Vlechtuinen;
Vlechtuinen 8

**Raadpleeg op www.bijbelstudie.nl de agenda
voor eventuele wijzigingen en aanvullingen.**

Heel de Schrift

"In de Bijbel vinden wij al de woorden van God, die wij nodig hebben", aldus de theoloog.

Hoe bedrieglijk zijn deze woorden voor een naïeve luisteraar; want zij betekenen, dat de Bijbel wel het Woord van God bevat, maar dat niet is. En de theologen matigen zich daarbij het recht aan, om voor ons uit te zoeken, welk deel van de Bijbel het Woord van God is. Zij zullen beslissen, wat "wij nodig hebben" en wat wij niet nodig hebben. Het was het dilemma van de Emmaüsgangers, die "onverstandig en traag van hart" waren, "om te geloven ál hetgeen de profeten gesproken hebben".

Ooit moesten wij diverse boeken lezen en werden daarna ondervraagd over de persoon en bedoeling van de auteur. En in een autobiografie kan men zich alleen verdiepen indien men interesse heeft in de hoofdpersoon. Misschien willen die schrijvers iets van hun lezers, maar primair presenteerden zij hun eigen persoon. En wat betreft de Bijbel: Primair is de Bijbel nog steeds de "zelfopenbaring van God". Kortom, Hij maakt Zich en Zijn werk aan ons bekend. Ons begrip van de Bijbel wordt niet bepaald door haar onstaansgeschiedenis, maar door haar volle inhoud. Met als conclusie: Wij hebben een levende Heiland, Jezus Christus, onze Verlosser.

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

Uit de statuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbelstudie-avonden, tentcampagnes, contactdagen, conferenties en studiereizen; de publicatie van de lezingen op internet en eventuele geluidsdragers; de uitgave van brochures en deze circulaire.

Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.

Correspondentieadres

Ondernemersweg 22
8304 BH Emmeloord
telefoon (0527)265568

www.bijbelstudie.nl

info@bijbelstudie.nl

Giften

NL03 INGB 0005 5676 69

NL88 RABO 0308 7470 46

ten name van

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Giften voor de tentevangelisatie

NL87 RABO 0103 5810 06

ten name van

N.B.C. Evangelisatie

**Beide stichtingen hebben een
ANBI goedkeuring**